

Shrnutí pozice Vlády ČR k posilování obranné a bezpečnostní dimenze EU

Aktuální stav

Česká republika od počátku současné diskuse o budoucnosti EU prosazuje potřebu věnovat se také zajištění vnější bezpečnosti Unie a ochrany občanů Evropy. **Je proto odhodlána podílet se na konkrétních krocích, které povedou k prohloubení unijní spolupráce v oblasti vnější bezpečnosti.**

Nepříznivý vývoj politické a bezpečnostní situace v posledních letech jasně ukazuje, že posilování obranné a bezpečnostní spolupráce se pro EU a její členské státy stalo strategickou nutností. V září 2016 v Bratislavě převedli nejvyšší představitelé 27 členských států EU tento požadavek do jasného zadání „posílit ve složitém geopolitickém prostředí spolupráci EU v oblasti vnější bezpečnosti a obrany“.¹

Tento požadavek není založen na hledání radikálních nových řešení, ale na kontinuitě postupného rozvoje, jenž vychází z již existujícího zadání Evropské rady z prosince 2013 a června 2015. Východiskem pro další postup je letos přijatá Globální strategie EU.

Základem dalšího postupu v rámci EU jsou tři vzájemně provázané procesy. Za prvé, členské státy vymezily úroveň ambicí EU a identifikovaly opatření potřebná k jejímu naplnění. Za druhé, Evropská komise navrhla soubor opatření umožňujících využití unijních finančních prostředků na podporu obranného výzkumu a budování vojenských schopností. Za třetí, EU a NATO pracují na posílení vzájemné spolupráce ve vybraných tematických oblastech.

Pozice a priority ČR

ČR podporuje ambiciózní přístup k posilování obranné a bezpečnostní spolupráce v rámci EU. **Usiluje o to, aby EU dosáhla regionální strategické autonomie, tedy věrohodné schopnosti vést samostatně civilní a vojenské mise a operace** za účelem řešení krizí ve svém bezprostředním i širším sousedství. V případě potřeby by ale měla být EU schopna reagovat i globálně.

Zájmem ČR je, aby se další rozvoj unijní obranné spolupráce odehrával v mantinelech stávajícího smluvního rámce EU a respektoval roli NATO jako hlavního nástroje kolektivní obrany v Evropě.

ČR podporuje, aby další rozvoj obranné spolupráce probíhal cestou postupného budování evropských schopností dostupných jak pro EU, tak pro NATO. EU tím současně přispěje k vyváženějšímu sdílení břemene s USA při zajišťování obrany a bezpečnosti Evropy.

ČR je přesvědčena, že účinná Společná bezpečnostní a obranná politika EU (SBOP) posiluje bezpečnost evropských občanů a přispívá k míru a stabilitě v sousedství Evropy i v širším celosvětovém měřítku. **Její další rozvoj by měl v delším časovém horizontu směřovat k vytvoření „Bezpečnostní a obranné unie“ jakožto kvalitativně vyšší formy spolupráce, která lépe propojí aspekty vnitřní a vnější bezpečnosti a nástroje k jejímu zajišťování.**

---

¹ Bratislavský plán, 16. září 2016

Při dalším rozvoji SBOP by měla EU klást důraz na rozvoj schopností a kapacit v oblasti krizového řízení. **Měla by být schopna realizovat i velmi komplexní operace a disponovat flexibilními a dostatečně robustními nástroji rychlé reakce.** Posílení operačních schopností SBOP bude rovněž vyžadovat rozvoj stálých velicích a řídicích struktur a zajištění adekvátním rozsahem společného financování.

V souvislosti se schopnostmi rychlé reakce je nutné reformovat způsob přípravy a nasazení Bojových uskupení EU (*EU Battlegroups*) s cílem zvýšit jejich kvalitu a souměřitelnost a podpořit jejich nasaditelnost, včetně politické vůle přispívajících zemí.

EU by se dále měla zaměřit na budování obranných kapacit partnerských zemí, nejen jako nástroje prevence krizí, ale také jako součásti reakce na migrační krizi ve zdrojových a tranzitních zemích.

Další rozvoj SBOP by měl být rovněž veden s cílem přispět k ochraně evropského teritoria a občanů. Je zapotřebí posilovat schopnost misí a operací SBOP přispět nejen ke zvládnutí krizí, ale i dlouhodobé stabilizaci situace v širším evropském sousedství, jejíž dopady v současném propojeném prostředí by mohly ohrozit i EU. Vývoj by měl současně reflektovat prohlubování vazeb mezi vnitřní a vnější bezpečností.

ČR silně podporuje rozvoj praktické spolupráce mezi EU a NATO v těch tematických oblastech, v nichž obě organizace disponují nástroji a schopnostmi, které se mohou účelně doplňovat. Konkrétně se jedná zejména o hybridní hrozby, kybernetickou bezpečnost a obranu a o již zmíněný rozvoj obranných schopností partnerských zemí.

Pro dosažení regionální strategické autonomie je zásadní existence konkurenceschopné evropské obranně-průmyslové základny a budování evropského obranného trhu, neboť strategická autonomie EU bude věrohodná pouze v případě, že značnou část jejich schopností bude zajišťovat evropský průmysl. Klíčovými principy zde musí být důraz na nejpokročilejší technologie a zajištění rovných podmínek pro přístup do dodavatelských řetězců, především pro malé a střední podniky z menších zemí Unie.

Posilování obranné a bezpečnostní spolupráce bude vyžadovat trvalý politický dohled, a to jak na úrovni ministrů obrany a zahraničí, tak nejvyšších představitelů států a vlád. ČR prosazuje, aby se tématem bezpečnostní a obranné spolupráce zabývala minimálně jednou ročně Evropská rada. Za tímto účelem by měl být v EU vytvořen adekvátní mechanismus, který umožní politickým představitelům systematicky a pravidelně se obranným otázkám věnovat a řešit zjištěné nedostatky v rozvoji schopností a jeho finančním zajištění.

ČR si je vědoma toho, že naplňování výše uvedených cílů s sebou ponese nezanedbatelné náklady. Posilování evropské obranné spolupráce bude vyžadovat rovnoměrnější sdílení břemene mezi zeměmi EU, ať už v podobě plnění rozpočtových závazků či zvyšování efektivity využití obranných výdajů. Vedle toho bude ČR muset zvýšit i své úsilí týkající se zapojování do vojenských a civilních misí a operací EU. Tyto náklady však ČR považuje za odpovídající zisku větší akceschopnosti EU a posílení evropského pilíře NATO.

Výbor pro EU na vládní úrovni (VV-EU) příslušný materiál schválil dne 5. 12. 2016. Vláda se k ní bude prostřednictvím V-EU a BRS pravidelně vracet.